

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՔԱՐՈՋ

«Եւ աշակերտներն հանեց մինչեւ
Բեթանիա եւ բարձրացնելով իր
ձեռքերը օրհնեց նրանց եւ երկինք
համբարձաւ»:
(Լուկ., ԻԴ 50-52):

Աստծու Բանի Տնօրինութեան բոլոր
տօները, որ հաստատեց երկրում,
միանգամայն հրաշալի են եւ փառաւոր:
Իսկ այսօր Համբարձման տօնը բոլորի
ամբողջացում է ցոյց տալիս: Նախ, որ
սկսեց Մնունդից եւ կարգով եկաւ խաչին,
մահուան եւ գերեզմանից յարութեան: Եւ
քառասուն օր յետոյ, այսօր երկինք
համբարձաւ եւ նստեց Հօր աջ կողմում:

Եւ դարձեալ հրաշալի է այս օրը եւ
ի պատուի, որովհետեւ մեր բնութիւնը՝
միաւորուելով Աստծու Բանի հետ՝
բարձրանում է անգուգական փառքով: Եւ
մեզ նոյն պատիւն է խոստանում, ինչպէս
ասում է առաքեալը. «Նրա հետ յարութիւն
տուեց եւ նրա հետ նստեցրեց երկնային
տեղերում» Քրիստոսով» (Եփես. Բ 6):
Ինքը՝ մեր Տէրը խոստացաւ. «Եւ ուր ես
եմ, այնտեղ էլ իմ ծառան կը լինի» (Յովհ.
ԺԲ 26), եւ երբ «կը գնամ եւ ձեզ համար
տեղ կը պատրաստեմ, դարձեալ կը գամ եւ
ձեզ կ'առնեմ ինձ մօտ» (Յովհ. ԺԴ 2-3):
Եւ ուր որ գլուխն է, այնտեղ պէտք է
հաւաքուեն անդամները:

Եւ ուր որ փեսան է, այնտեղ է
հրաւիրուած նաեւ հարսը, որ սուրբ
եկեղեցիին է եւ Քրիստոսի
հաւատացեալները: Մենք չորս քանով
հոգեպէս Քրիստոսին հարս դարձանք:

Նախ Հօր, Որդու եւ Սուրբ Հոգու
նկատմամբ հաւատով:

Երկրորդ՝ աւագանի ծնունդով՝ ջրով
եւ Հոգով:

Երրորդ՝ խաչի դրոշմը մեր նակատի վրայ
կնքեցինք:

Չորրորդ՝ որ հպուեցինք սուրբ
մարմնին եւ արեան, եւ սրանով
հրաւիրուեցինք Տիրոջ արքայութիւն:
Ինչպէս «Ով որ վերստին չծնուի ջրից եւ
Հոգուց, չի մտնի Աստուծոյ արքայութիւն»
(Յովհ. Գ 5) ըստ իր հրամանի:

Իսկ մենք՝ այժմ հրաւիրեալներս,
այսօր ուրախացանք Քրիստոսի՝ իր
արքայութիւն մտնելու յոյսով, իսկ յետոյ՝
վայելումով՝ «երբ Հօր սեղանին քաղմեցնի
արժանաւորներին եւ անցնի սպասարկելու»
(Լուկ. ԺԲ 37): Որի համար եկեղեցին
երգում է այսօր. «Թող օրհնուի քո
քաղցրութեան տարուայ պսակը, Տէր»:
Նախ պսակ նշանակում է շրջանակ,
ինչպէս ասում է Սողոմոնը. «Ենում է
արեգակը եւ մայր է մտնում եւ իր տեղն
է ձգվում» (Ժող. Ա 5): Այսպէս
արդարութեան արեգակը՝ Քրիստոս եկաւ
Հօրից եւ մտաւ ամենասուրբ կոյսի մէջ,
եկաւ արեգակը կոյսի ծոցից եւ շրջելով
մտաւ հողի մէջ՝ գերեզման, եւ մեր
բնութեամբ գերեզմանից եկաւ իր տեղում՝
Հօր աջ կողմում նստեց:

Եւ ԱՌԱՋԻՆ գլուխը, թէ յարութիւնից
յետոյ որտեղ ապրեց Քրիստոս, մինչեւ որ
երկինք համբարձաւ: Վարդապետները
ասում են, թէ այս քառասուն օրերին
Քրիստոս օղի վրայ ապրեց:

Եւ ոմանք ասում են, որ այս քա-
ռասուն օրերը յարութիւնից յետոյ Քրիստոս

ապրեց Ադամի երկրաւոր դրախտում իրեն հետ յարութիւն առածներով, եւ միխթարեց Ենովքին եւ Եղիային մինչեւ երկինք համբարձաւ եւ բոլոր սրբերի հոգիները նրա հետ:

Սակայն Ղուկասը (աւետարանիչն) ասում է, որ քառասուն օրերին Յիսուս երեւաց աշակերտներին: Եւ Յովհաննէսը՝ «այս երեք անգամ աշակերտներին երեւաց մեռելներից յարութիւն առածը Յիսուս (Յովհ. ԻԱ 14): Սա է այն, որ Յովհաննէս նշանաւոր երեւում է ասում, ուր հրաշքներ պատահեցին, այսինքն՝ երկուսը՝ վերնատանը, եւ մէկը՝ ծովագերից: Սակայն Ղուկաս այն է ասում, որ մինչեւ Համբարձումը օդում էր ապրել կամ դրախտում եւ բոլոր կիրակնամուտներին երեւում էր աշակերտներին: Որովհետեւ աշակերտները ասում են, թէ տասն անգամ երեւաց նրանց. հինգ նոյն օրը, երբ յարութիւն առաւ մեռելներից, եւ հինգ՝ դարձեալ բոլոր կիրակնամուտներին երեւում էր նրանց եւ միխթարում, նրանց համբերութեան կոչ էր անում՝ նրանցից հեռանալու առթիւ, որպէս զի չտիրեն: Եւ Աստուծոյ արքայութեան մասին ասում էր, թէ «Կը գամ եւ ձեզ համար տեղ կը պատրաստեմ երկնքի արքայութեան մէջ»:

Այս մտածումով է, որ բոլոր կիրակնամուտներին գալստեան շարական են ասում եւ Սուրբ Աստուածն էլ, «որ եկար եւ գալու ես»: Սա առաջին գլուխն է:

Երբ Տէրը համբարձաւ եւ առաքեալները դէպի արեւելեան կողմ երկրպագեցին եւ վերադարձան Երուսաղէմի տաճար, ճգնում էին՝ պահեցողութեամբ եւ աղօթքներով՝ սպասելով Ս. Հոգու միխթարութեան, որ Քրիստոս խոստացաւ նրանց, թէ «Նստեցէ՛ք Երուսաղէմ քաղաքում, մինչեւ որ ես ուղարկեմ ձեզ իմ Հօր աւետիսը, եւ զօրութիւն ստանաք քարձունեցներից» (Ղուկ. ԻԴ 49): Ապա

տասներորդ օրը Ս. Հոգին իջաւ նրանց մէջ եւ ուրախացան Սուրբ Հոգիով: Դրա համար մենք էլ նրանց հետ դա պահում ենք սրբութեամբ, որպէս զի Ս. Հոգու իջման արժանի լինենք: Այսօր նրա պէս նախարան:

Եւ այժմ վերադառնանք մեկնութեան մեր խօսքին, որ ասում է. «Հանեց նրանց մինչեւ Բեթանիա»:

Իսկ որտեղի՞ց հանեց: Պարզ է, որ Երուսաղէմից, քանի որ այսպէս է պատմում Ղուկաս աւետարանիչը. «Մինչդեռ տակաւին ուրախութիւնից չէին հաւատում եւ զարմացած էին» (Ղուկ. ԻԴ 41):

Սա մարդկային բնութեան յատկանիշն է, որ երբ ցանկալի բանի են արժանանում, չեն հաւատում, թէ հասան կամ արդէն ունեցան, եւ այն բաներին, որ ատում են, աւելի են հաւատում: Նոյնպէս եւ առաքեալները, երբ հասան իրենց բաղձանքին երկրայեցին, ինչպէս որ Մատթէոսն է ասում. «Եւ ոմանք երկնտրամքի մէջ ընկան»: Եւ Յովհաննէսը ասում է, թէ «Ուրախացան աշակերտները, երբ տեսան Տիրոջը» (Յովհ. ԻԴ 20): Սա ասում է, թէ ուրախութիւնից զարմացել էին, երբ տեսան, որ Տէրը թանձր մարմնով փակուած դռներից մտաւ նրանց մօտ: Դրա համար Տէրը նրանց երկրայութիւնը հաւաստիութեան փոխելու համար ասաց նրանց. «Ուտելու բան ունե՞ք» (Յովհ. ԻԴ 5), եւ նրանք նրան տուեցին խորոված ձկան մի կտոր եւ մեղրախորիս, ոչ թէ ծաղ մեղր (մեղրահաց), այլ (հոսուն) մեղր, այսինքն իւղով եւ մեղրով պատրաստած հաց, որ իրենց բարեկամներն էին բերել. նրա առաջ սեղան դրեցին, եւ նա ըստ սովորութեան կերաւ նրանց առաջ: Եւ հրամայեց նրանց «մնալ Երուսաղէմում, մինչեւ զօրութիւն ստանաք քարձունեցներից»: Որովհետեւ ինչպէս կառավարը ձիերը վարում է դէպի մարտ, եւ ինչպէս զինուորը նախ զինուում, յետոյ է

մտնում մարտի մեջ, այդպես էլ առաքելները՝ կառք էին, և Ս. Հոգին կառավար: Նաև առաքելները զինուոր էին և նրանց զենքն ու զորութիւնը Ս. Հոգին էր. պետք էր նախ Ս. Հոգու զորութիւնը զգենուլ և զօրանալ, և ապա մարտի մեջ մտնել հրեաների և հեթանոսների, քաղաւորների և ազգերի աշխարհի դէմ:

Եւ այդպես Հոգով զօրանալով, տկար մարմնով յաղթեցին ամբողջ աշխարհին: Եւ տգէտ ձգնորսները Հոգու իմաստութեամբ յաղթեցին աշխարհի բոլոր իմաստուններին և դարձրին ճշմարիտ աստուած-գիտութեան:

Այն ժամանակ նրանց հանում է լեռան գլուխը, որ Երուսաղէմ քաղաքի դիմացն է՝ արեւելեան կողմից: Եւ Բեթանիան լեռան այն կողմն է, ուր Համբարձաւ: Եւ թէ ինչո՞ւ Բեթանիայում Համբարձաւ և ոչ այլ տեղ, սա է պատճառը, որովհետեւ

Բեթանիա նշանակում է սգոյ և չարչարաբանների տուն. մատնացոյց է անում մեր քնութիւնը, որ վայելուչ դրախտից ընկանք այս երկիրը, որ սգոյ և չարչարաբանների տեղ է, որտեղ մահացանք ինչպէս Ղազարը: Եւ ինքը՝ Բանն Աստուած, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս եկաւ մեզ մօտ և կցորդ դարձաւ չարչարաբաններին, մահուան և տխրութեան և ինչպէս Ղազարի գերեզմանում արտասուեց, այնպէս իր չարչարանքներով միտքարեց մեզ տխուր սգից: Եւ յարութիւն առաւ գերեզմանից և յարութիւն տուեց մեզ՝ ինչպէս Ղազարին, և ազատեց մահից և սգից, և առնելով մեր քնութիւնը՝ երկինք համբարձաւ և մեզ խոստացաւ նոյն տեղը, ասելով. «Ուր ես եմ, այնտեղ էլ իմ ծառան պիտի լինի»: Այս է միտքը, որ Բեթանիայից երկինք համբարձաւ:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՏԱԹԵՒԱՑԻ